

Kolokvium I. 2025/2026 pre doktorandov 1. ročníka

Streda 6. mája 2026

3. BLOK od 9.00-12.00, miestnosť **H301** (3. poschodie)

Moderátor:

M. A. Jozef Eduard Masarik, ArtD.

Kritici:

Mgr. Nad'a Kančevová, PhD.

Mgr. Ádám Korcsmáros

Doktorandi:

9.00 – 9.30 Mgr. art. Denisa Bartošová – Katedra reštaurovania

9.30 – 10.00 Mgr. art. Lenka Lešková – Katedra reštaurovania

10.00 – 10.30 Mgr. art. Juraj Gregorek – Katedra reštaurovania, EXT

10.30 – 11.00 Ing. Mgr. art. Eva Mikulášová – Katedra dizajnu, EXT

11.00 – 11.30 Mgr. art. Zuzana Veselá, Katedra textilnej tvorby, EXT

11.30 – 12.00 Mgr. art. Zuzana Slušná Ondrejková, Katedra textilnej tvorby, EXT

ANOTÁCIE

Katedra: Katedra reštaurovania

Program a forma štúdia: VUd.14 - Výtvarné umenie denná

Doktorand/-ka: **Mgr. art. Denisa Bartošová**

Názov témy:

Výtvarné a materiálové špecifiká petrifikačných metód

Podnázov témy: nemá

Školiteľ/-ka: doc. Mgr. art. Jana Karpjaková Balážiková

Školiteľ/-ka – konzultant/-ka: Mgr. art. Zuzana Machatová, PhD.

Jazyk: slovenský

Anotácia:

Petrifikačné metódy predstavujú širokú skupinu zásahov na rozhraní štrukturálneho reštaurovania a záchranných konzervačných postupov, ktoré významným spôsobom vplyvajú na dlhodobú stabilitu ošetrovaných pamiatok.

Imperatív reverzibility stavia petrifikačné metódy z hľadiska teórie reštaurovania do šedej zóny invazívnych zásahov, ktoré môžu nezvratne zmeniť výtvarné pôsobenie diela, napriek tomu však dosiaľ chýba teoretický a metodický aparát, ktorý by pomohol odborníkovi v oblasti pamiatkovej starostlivosti identifikovať riziká a optimalizovať procesy neodkladnej záchrany drevnej hmoty. V technických dejinách pamiatkovej starostlivosti prešli petrifikačné metódy významným vývojom, ktorého medzistupne predstavujú samostatný reštaurátorský problém, ktorému musia nasledujúce generácie reštaurátorov čeliť v procesoch opätovného reštaurovania a nezriedka významným spôsobom determinujú možnosti aplikácie nových technologických postupov.

Problematika petrifikácie podlieha významným regionálnym špecifikám, podmieneným kultúrnymi, historickými a klimatickými faktormi. Významné zastúpenie bohatých oltárnych architektur gréckokatolíckej a pravoslávnej tradície s využitím dostupných, avšak mimoriadne vulnerabilných druhov drevín, v súčinnosti s vyludňovaním dotknutých regiónov boli vytvorené ideálne podmienky pre biotickú degradáciu, ktorá v súčasnosti kulminuje a môže znamenať nenávratnú stratu celej skupiny pamiatok na našom území.

Zaužívané metódy petrifikácie však prinášajú významné toxikologické a environmentálne riziká, ktoré je možné preklenúť využitím nových polymérnych formulácií, ktoré už boli implementované v zahraničí.

Odbor konzervačnej vedy Pamiatkového úradu SR sa venuje dlhodobému monitoringu stavu drevnej hmoty oltárnych architektur in situ a intenzívne komunikuje so zahraničnými pamiatkovými inštitúciami v oblasti inovácie petrifikačných metód. Spolupráca doktoranda/ doktorandky Katedry reštaurovania s Laboratóriom chemicko-technologického výskumu preto predstavuje vhodný priestor pre aplikovaný výskum a interdisciplinárnu spoluprácu s technológmi a metodikmi pamiatkovej starostlivosti, ktorá by mohla významne prispieť k zlepšeniu perspektívy zachovania mimoriadne cenného segmentu kultúrneho dedičstva.

Cieľom dizertačnej práce je prieskum a kritická reflexia petrifikačných metód používaných v minulosti, experimentálne overenie účinnosti nových petrifikačných postupov v podmienkach špecifických pre naše územie (dendrologické zastúpenie, intenzívne biotické poškodenie) a v neposlednom rade syntetický pohľad na výtvarné a štrukturálne limity použitých metód na percepciu polychrómie na drevenom nosiči.

Katedra: Katedra reštaurovania

Program a forma štúdia: VUd.14 - Výtvarné umenie denná

Doktorand/-ka: Mgr. art. Lenka Lešková

Názov témy:

Rekonštrukcia nadmerne poškodeného barokového diela

Podnázov témy: Metodika identifikácie premalieb na barokových obrazoch

Školiteľ/-ka: akad. mal. Ľuba Wehlend, ArtD.

Školiteľ/-ka – konzultant/-ka: prof. PhDr. Marián Zervan, PhD.

Jazyk: slovenský

Anotácia:

Reštaurovanie barokových malieb predstavuje interdisciplinárny umelecko-výskumný a vedecko-výskumný proces, ktorý zahŕňa nielen umelecké a remeselné aspekty reštaurovania, ale aj pokročilé metódy vizuálnej a materiálovej analýzy. Cieľom dizertačnej práce je vypracovanie systematickej metodiky pre rekonštrukciu nadmerne poškodeného diela, pričom dôraz bude kladený na identifikáciu premalieb a rozsah sekundárnych zásahov, ktoré zásadne ovplyvňujú originálny maliarsky prejav Johanna Lucasa Krackera (okolo 1717-1779).

Umelecký a vedecký výskum sa zameria na vývoj metodiky vizuálneho a technologického skúmania premalieb. Budú aplikované optické metódy (röntgenová rádiografia, infračervená reflektografia, ultrafialová fluorescencia, Ramanova spektroskopia, XRF) a štúdium vrstiev pomocou mikroskopie na určenie parametrov na identifikáciu rozsahu sekundárnych zásahov.

Významnou súčasťou práce bude aj komparatívna analýza výsledkov. Výsledkom dizertačnej práce bude návrh metodiky využiteľnej v reštaurátorskej praxi, ktorá umožní presnejšie vyhodnotenie sekundárnych zásahov a reštaurovanie nadmerne poškodeného barokového diela.

Takto postavený umelecko-výskumný a vedecko-výskumný proces je mimoriadne komplexný, a preto je zvládnuteľný len tímom doktorandov. Z tohto dôvodu považujem vypísanie tejto témy za nevyhnutné.

Katedra: Katedra reštaurovania

Program a forma štúdia: VUde.14 - Výtvarné umenie externá

Doktorand/-ka: Mgr. art. Juraj Gregorek

Názov témy:

Vplyv talianskeho trecenta na stredovekú nástennú maľbu na území Slovenska

Podnázov témy: Priamy a sprostredkovaný import maliarskych techník a technologických špecifík na vybraných freskách zo 14. storočia

Školiteľ/-ka: akad. mal. Ľuba Wehlend, ArtD.

Školiteľ/-ka – konzultant/-ka: prof. PhDr. Marián Zervan, PhD.

Jazyk: slovenský

Anotácia:

Vedecký výskum v oblasti reštaurovania stredovekých nástenných malieb si vyžaduje interdisciplinárny prístup, ktorý kombinuje umelecko-historickú analýzu, technologické skúmanie a komparatívne metódy. Táto dizertačná práca sa zameriava na vplyv talianskeho trecenta na nástennú maľbu na území Slovenska v 14. storočí, pričom skúma priame aj sprostredkované importy maliarskych techník a technologických špecifík.

Cieľom výskumu je identifikovať a analyzovať konkrétne maliarske postupy a materiálové riešenia, ktoré dokumentujú prenos technologického know-how z Talianska do stredoeurópskeho prostredia. Dôležitou súčasťou výskumu je aj skúmanie maliarskeho rukopisu fresiek – individuálnych štýlových a technologických charakteristík jednotlivých autorov a dielní. Porovnávaním rukopisov fresiek sa

umožní rozlíšenie medzi priamym importom talianskych techník a domácimi adaptáciami ovplyvnenými talianskym prostredím.

Práca sa bude opierať o podrobnú analýzu špecifických technologických prvkov, ako sú delenie vrstiev omietky (arriccio, intonaco), prípravná podkresba sinopiou, modelácia inkarnátov verdacciom, podmaľba azúrov morrelom či puncovanie ornamentov do vlhkej omietky. Metodologicky bude výskum kombinovať vizuálnu a materiálovú analýzu s reštaurátorskou praxou, pričom sa využijú pokročilé analytické metódy (mikroskopická analýza vrstiev, XRF, Ramanova spektroskopia, IR reflektografia). Významnou súčasťou práce bude komparácia výsledkov zo skúmaných fresiek s historickými prameňmi, ako je Cenniniho Il Libro dell'Arte, čím sa umožní dôslednejšia rekonštrukcia dobových technologických postupov.

Výstupom dizertačnej práce bude katalogizácia a metodické spracovanie vybraných nástenných malieb, ktoré preukazujú vplyv talianskeho trecenta na technickej, technologickej a štýlovej úrovni. Prínos práce spočíva v rozšírení poznatkov o šírení talianskych maliarskych metód v strednej Európe, v presnejšom definovaní individuálnych rukopisov maliarov a v poskytnutí systematického metodického rámca pre reštaurátorov pri identifikácii autentických freskových techník v kontexte stredovekého nástenného maliarstva na Slovensku.

Katedra: Katedra dizajnu

Program a forma štúdia: VUde.14 - Výtvarné umenie externá

Doktorand/-ka: Ing. Mgr. art. Eva Mikulášová

Názov témy:

Pamäť ako prototypovanie reality

Podnázov témy: nemá

Školiteľ/-ka: doc. Mgr. art. Sylvia Jokelová

Školiteľ/-ka – konzultant/-ka: M.A. Jozef Eduard Masarik, ArtD.

Jazyk: slovenský

Anotácia:

Pamäť ako zaznamenávanie, uchovávanie a spravovanie informácií, sa neustále aktualizuje, prepisuje, dopĺňa, či naopak redukuje. Možno hovoriť o neustálom vývoji, o procese tvorivého prototypovania reality a jej variácií. Spomínanie sa tak stáva procesom navrhovania, prostredníctvom ktorého performujeme naše naratívy a ich premeny. Takto vzniknuté verzie minulosti ďalej podmieňujú naše vnímanie budúcnosti.

Projekt doktorandskej dizertačnej práce mapuje teritórium tvorivej činnosti popri - pomimo, vytýčenej rolu a postavením ženy, matky, umelkyne v domácnosti. Cieľom je preskúmať vplyv pamäťových vzorcov na tvorbu, ktorá ustupuje na okraj.

Predmetom výskumu je dešifrovanie pamäťových modelov (vzorcov), ktoré si spájame s predmetmi a navrhovanie ich možných modifikácií prostredníctvom chápania dizajnu ako „performatívneho materiálu“ (Baudrillard 1968). Výskum pristupuje k pamäti ako k dynamickému mechanizmu, ktorý ovplyvňuje to, ako tieto predmety „konzumujeme“. Projekt sa môže zamerať na spochybňovanie

normatívnych vzorcov vo vzťahu k dizajnu zakorenených v kolektívnej pamäti otvorením bežnej dizajnerskej praxe – prototypovania – presahom do iných médií.

Pomocou metódy autoetnografie skúma proces tvorby bez strachu zo zlyhania, vďaka pozícii pomimo. Autoetnografia je forma etnografického výskumu, ktorá spája vlastné prežívanie, osobné skúsenosti so širšími kultúrnymi, politickými a sociálnymi významami a chápaniami.

Katedra: Katedra textilnej tvorby

Program a forma štúdia: VUde.14 - Výtvarné umenie externá

Doktorand/-ka: **Mgr. art. Zuzana Veselá**

Názov témy:

FASHION FUTURE(S)

Podnázov témy: nemá

Školiteľ/-ka: doc. Mgr. art. Zuzana Šebeková, ArtD.

Školiteľ/-ka – konzultant/-ka: doc. PhDr. Filip Suchomel, Ph.D., prof. akad. mal. Júlia Sabová

Jazyk: český

Anotácia:

Projekt reaguje na environmentálnu, sociálnu a kultúrnu výzvu súčasného módného priemyslu. Ty zahŕňujú nejen environmentálne dopady spojené s nadprodukciami a odpadom, ale také kultúrny význam oděvu jakožto prostředku identity, vztahu k tělu, kolektivu a individualitě. Projekt se zabývá návrhem unifikovaného oděvu s důrazem na cirkulární principy a estetiku univerzality – doplněnou o prostor pro personalizaci skrze tzv. mikrodesign – malé zásahy, které umožňují individuální vyjádření v rámci jednotného vizuálního rámce. Zásadními výzkumnými oblastmi jsou koncepty cirkulární módy, estetická a funkční rovina typizace oděvu a uniformita, emocionální trvanlivost a kulturní udržitelnost oděvů, i současné přístupy k participativnímu a utopickému módnímu designu. Výsledkem budou nejen realizované textilní a oděvní artefakty, ale také metodologické výstupy pro kritickou, ekologickou a dekolonizovanou praxi módního designu. Výzkum bude probíhat formou experimentální tvorby, mezioborové spolupráce a veřejné prezentace skrze výstavy, performativní formáty a odborné výstupy.

Katedra: Katedra textilnej tvorby

Program a forma štúdia: VUde.14 - Výtvarné umenie externá

Doktorand/-ka: **Mgr. art. Zuzana Slušná Ondřejková**

Názov témy:

Špecifiká textilného dizajnu pri riešení interiérov dopravných prostriedkov.

Podnázov témy: nemá

Školiteľ/-ka: doc. M.A. Mária Fulková

Školiteľ/-ka – konzultant/-ka: Mgr. Mgr. art. Zuzana Dedík Šidlíková, PhD., Mgr. Naďa Kančevová, PhD.

Jazyk: slovenský

Anotácia:

Doktorand/ka sa zameria na skúmanie diverzity estetických a funkčných parametrov textilných aplikácií v interiéroch dopravných prostriedkov, ako sú osobné automobily, lietadlá, vlaky, autobusy.

Práca sa zameria aj na predstavenie kľúčových, avšak verejnosti menej známych dizajnérov, ktorí formujú vizuálnu identitu automobilových značiek. Ich tvorba významne ovplyvňuje estetické vnímanie a používateľský zážitok širokej verejnosti v segmente individuálnej aj hromadnej dopravy.

Súčasťou doktorandského projektu bude reprezentatívna autorské dizajnérska kolekcia, pričom výskum sa sústreďí na dopad nových materiálov na estetické a úžitkové vlastnosti textilných povrchov v automobilovom priemysle.